

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Я.М. Тверська, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Т.А. Дяченко, к.е.н.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Актуальність даної теми полягає в необхідності створення ефективної інвестиційної політики в Україні для стабілізації соціально-економічного розвитку та модернізації економіки в цілому. Ключова роль в досягненні даної мети належить регулюванню діяльності транснаціональних корпорацій (далі – ТНК), що становляться головними суб'єктами міжнародних економічних відносин [1] та є крупними іноземними організаціями, здійснюючими прямі іноземні інвестиції (далі – ПІІ) у власні філії в інших країнах. Нині складається тенденція до збільшення ПІІ в світі та зростання виробництва іноземних філій ТНК [3].

Приплив ПІІ ТНК дає країні-отримувачу великі можливості для розвитку національної економіки, а саме надходження додаткового капіталу, зростання виробництва, освоєння нових технологій, систем організації управління, розширення ринків збуту та доступ до сировини. Раціональне використання наданих можливостей сприяє збільшенню об'єму валового внутрішнього продукту та скороченню рівня безробіття, та навпаки [5]. Так, згідно з даними Міністерства фінансів України, ПІІ в Україну у 2009 р. зменшилися на 53 % порівняно з 2008 р. [4], це відповідно негативно вплинуло на ВВП, який у 2009 р. скоротився на 34,9 % порівняно з попереднім роком [2], та на рівень безробіття, що збільшився з 6,9 % у 2008 р. до 9,6 % у 2009 р. [6]. Так само негативна динаміка цих показників була наявна у 2014 р., хоча починаючи з 2015 р. вона стає вже позитивною. Причинами несприятливих змін були відповідно Світова економічна криза 2008-2009 рр. та економіко-політична нестабільність України, починаючи з 2013 р. Тобто відтік ПІІ є першопричиною для уповільнення темпів розвитку та погіршення рівня життя населення в цілому.

Однак не можна оцінювати наслідки функціонування ТНК тільки як позитивні. Існують і негативні прояви впливу ТНК на економіку України. Насамперед, національні підприємства з низькою конкурентоспроможністю продукції знищуються ТНК на світовому ринку, уряд стає залежним від рішень, стратегій корпорацій, а також має місце захват найбільш перспективних галузей економіки. До переліченого слід додати розташування шкідливих виробництв, що неодмінно впливає на екологію України. Деяких негативних проявів можна уникнути шляхом розмежування сфер діяльності ТНК на законодавчому рівні. Виділити найбільш пріоритетні для інвестування та використовувати надані можливості для створення національних інноваційних технологій, щоб уникнути монопольного функціонування ТНК у певних галузях економіки.

Проаналізувавши все вищевикладене, можна сміливо стверджувати, що Україні необхідно створити стабільний сприятливий інвестиційний клімат для того, щоб модернізувати сучасну економіку за допомогою можливостей, які здатні надавати ТНК. Наша країна має вигідне географічне становище та багаточисленні природні ресурси, що за умови раціонального використання можуть підвищити загальний рівень життя населення та допомогти Україні зайняти вигідне економічне становище на міжнародній арені.

Перелік посилань:

1. *Архиереев С. И. Конкурентная среда предприятий: международный аспект / С. И. Архиереев, Т. А. Дяченко // Научные записки Харьковского экономико-правового университета. – Харьков : ХЕПУ. – 2005. – № 2 (3). – С. 117-122.*
2. *Динамика ВВП Украины с 2002 по 2015 годы [Электронный ресурс] / Финансовый портал Минфин. – Режим доступа : <http://index.minfin.com.ua/index/gdp/>*
3. *Дяченко Т. А. Проблема иноземного инвестування в Україні / Т. А. Дяченко // Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум-2016» : тр. 12-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 6-8 грудня 2016 р. – Харків : НТУ «ХПИ». – 2016. – С. 135-136.*
4. *Прямые иностранные инвестиции в Украине с 2002 по 2016 годы [Электронный ресурс] / Финансовый портал Минфин. – Режим доступа : <http://index.minfin.com.ua/index/fdi/>*

5. Талалаева А. А. Проблема эффективного инвестирования в Украине в контексте мирового опыта / А. А. Талалаева, Т. А. Дяченко // Вестник Национального технического университета «ХПИ». Технический прогресс и эффективность производства. – 2011. – № 8. – С. 94-100.

6. Уровень безработицы в Украине с 2000 по 2016 гг. [Электронный ресурс] / Финансовый портал Минфин. – Режим доступа : <http://index.minfin.com.ua/people/unemploy.php>